

Svein Blom

Holdning til innvandrere og innvandringspolitikk

Spørsmål i SSBs omnibus i mai/juni
1995

Innhold	Side
Oppsummering	2
Tabellregister	3
1. Innledning	4
2. Data	4
3. Hovedresultater	5
4. Bivariate effekter av bakgrunnsvariabler	10
5. Multivariat analyse	12
Litteratur	18
Vedlegg: Dokumentasjonsrapport fra Seksjon for intervjuundersøkelser	

Oppsummering

Tredje runde i SSBs undersøkelse om holdninger til innvandrere og innvandringspolitikk fant sted i mai/juni 1995. I undersøkelsen sa 48 prosent av den voksne befolkningen seg enig i påstanden "innvandrere er mer kriminelle enn nordmenn". Dette er 8 prosentpoeng flere enn i september året før. 36 prosent var uenig i påstanden. Mulige forklaringer på holdningsendringen kan være at kriminalitet begått av innvandrere har fått økt mediaoppmerksomhet og at politiet har presentert mangelfull statistikk om innvandrernes plass i kriminalitetsbildet.

Trass i større skepsis til innvandreres lovlydighet ble det ikke konstatert endringer i synet på mottak av flyktninger og asylsøkere, innvandreres tilgang til sosialhjelp og deres mulighet til arbeid.

Eldre og lavt utdannede er som før om årene blant de minst velvillige overfor innvandrere og innvandring. Menn har noe mindre tiltro til innvandreres lovlydighet enn kvinner. Ungdom er på den annen side den mest "innvandrervennlige" aldersgruppen, unntatt i spørsmålet om mulighet til arbeid. I dette spørsmålet blir de unge forbigått av personer i alderen 25-44 år - kanskje fordi de sistnevnte føler seg tryggere forankret på arbeidsmarkedet.

Holdningen til innvandrere og innvandring er noe mer velvillig i de fire største byene enn i øvrige tettbygde og spredtbygde strøk. Dette gjelder likevel ikke i spørsmålet om kriminalitet, der holdningen er mer polarisert i de største byene.

Det kan også konstateres noe større velvilje overfor innvandrere i Akershus/Oslo enn i resten av landet i spørsmål om mottak av flyktninger, tilgang til sosialhjelp og mulighet til arbeid. I spørsmålet om kriminalitet er det på Vestlandet, i Trøndelag og Nord-Norge at tilliten til innvandrere er størst.

Deler av de regionale effektene skyldes at utdanningsnivået er høyere i de største byene og i Akershus/Oslo. Noe av alders-effekten kan likeledes tilbakeføres til utdanningsforskjeller mellom aldersgruppene.

Holdningen til innvandrere og innvandring varierer betydelig etter politisk partipreferanse. Dersom partiene ordnes etter i hvilken grad deres tilhengere uttrykker "innvandrervennlige" standpunkter, blir rekkefølgen denne (fra mye til lite): SV, V, KrF, A, H, S, FrP.

I hvilken grad en person karakteriserer seg som religiøs eller ikke ser ikke ut til å virke inn på personens holdning til innvandrere eller innvandring.

Tabellregister	Side
Tabell 1. Holdning til påstanden "Norge bør gi opphold til flyktninger og asylsøkere i minst samme omfang som i dag" etter år for intervju. Prosent	5
Tabell 2. Holdning til fire påstander om innvandring og innvandringspolitikk, 1993-1995. Gjennomsnitt på 5-punkts skala etter år for intervju og t-test for om forskjellen mellom gjennomsnittene er statistisk signifikant. Standardfeil i parentes	6
Tabell 3. Holdning til påstanden "Innvandrere har for lett tilgang til sosialhjelp sammenliknet med nordmenn" etter år for intervju. Prosent	7
Tabell 4. Holdning til påstanden "Innvandrere bør ha samme mulighet til arbeid som nordmenn" etter år for intervju. Prosent	8
Tabell 5. Holdning til påstanden "Innvandrere er mer kriminelle enn nordmenn" etter år for intervju. Prosent	9
Tabell 6. Holdning til påstanden "Norge bør gi opphold til flyktninger og asylsøkere i minst samme omfang som i dag" etter diverse bakgrunnsvariabler. Ustandardiserte regresjonskoeffisienter	14
Tabell 7. Holdning til påstanden "Innvandrere har for lett tilgang til sosialhjelp sammenliknet med nordmenn" etter diverse bakgrunnsvariabler. Ustandardiserte regresjonskoeffisienter	15
Tabell 8. Holdning til påstanden "Innvandrere bør ha samme mulighet til arbeid som nordmenn" etter diverse bakgrunnsvariabler. Ustandardiserte regresjonskoeffisienter	16
Tabell 9. Holdning til påstanden "Innvandrere er mer kriminelle enn nordmenn" etter diverse bakgrunnsvariabler. Ustandardiserte regresjonskoeffisienter	17

1. Innledning

I mai-juni 1995 stilte Statistisk sentralbyrå, på oppdrag fra Kommunal- og arbeidsdepartementets Innvandringsavdeling, for tredje gang fire spørsmål om holdning til innvandrere og innvandringspolitikk i sin omnibusundersøkelse. Hensikten var, nå som tidligere, å lodde stemningen i befolkningen til enkelte sider ved landets innvandrings- og flyktningspolitikk og til innvandrere som gruppe. Etter intensjonen skal spørsmålene gjentas årlig slik at eventuelle stemningsskifter i opinionen kan avdekkes.

Spørsmålene ble første gang stilt i juni 1993 (Blom 1993). Andre intervjurunde fant sted et og et kvart år senere i september 1994 (Blom 1994). Et sammendrag av resultatene fra de to undersøkelsene ble publisert i "Ukens statistikk" nr. 1, 1995. I foreliggende notat blir resultatene fra tredje intervjurunde gjort kjent.

2. Data

Datainnsamlingen for årets undersøkelse fant sted i perioden 22. mai til 10. juni 1995. To tredeler av intervjuene foregikk ved besøk, resten over telefon. Dette er om lag som ved forrige intervjurunde. Undersøkelsen ble utført samtidig som teknologien på intervjuersiden var under omlegging. Om lag halvparten av intervjuene ble gjennomført ved hjelp av spørreskjema på papir, resten ved hjelp av portable PCer.

I alt ble 2000 personer i alder 16-79 år trukket ut for intervju. Dette er 500 personer færre enn ved de to foregående undersøkelsene om samme tema. Reduksjonen i utvalget er økonomisk og produksjonsteknisk begrunnet. Selv om resultatene dermed har noe større feilmarginer ved oppdeling på små grupper, er dette knapt merkbart i våre analyser.

Blant de 2000 uttrukne personene var det en avgang på 24 pga. død og flytting til utlandet. Av bruttoutvalget på 1976 personer lot 574 personer seg ikke intervju. Dette gir en frafallsprosent på 29,0 - 3,5 prosentpoeng høyere enn forrige gang. At frafallet er noe høyere enn vanlig, kan henge sammen med omleggingen til PC-basert intervjuing og endringer i intervjuerstaben.

Nærmere halvparten av frafallet skyldes at intervjupersonene nektet å la seg intervju. Det er uendret i forhold til de to foregående omnibusundersøkelsene om samme tema. Den nest viktigste grunnen til frafall var at intervjupersonen ikke var å treffe.

Nærmere detaljer om utvalgsmetode, utvalgsskjevhet, utvalgsvarians og mulige feilkilder i forbindelse med innsamling og bearbeiding av data er presentert i dokumentasjonsrapporten fra Seksjon for intervjuundersøkelser (vedlagt).

3. Hovedresultater

Fjorårets undersøkelse viste at folkemeningen hadde endret seg fra 1993 i liberal retning på to områder: når det gjaldt synet på i hvilket omfang flyktninger og asylsøkere bør gis opphold her i landet og hvorvidt innvandrere har for lett tilgang til sosialhjelp. I dette avsnittet skal vi presentere hovedresultatene fra årets undersøkelse og sammenlikne dem med resultatene fra årene før.

3.1. Norge bør gi opphold til flyktninger og asylsøkere i minst samme omfang som i dag

Både i 1994 og 1995 sa 56 prosent av den voksne befolkningen seg enige i at flyktninger og asylsøkere bør gis opphold "i minst samme omfang som i dag" (tabell 1). Andelen som var uenige, gikk opp med 3 prosentpoeng til 36 prosent, mens andelen som valgte kategorien "både og", gikk tilbake med 2 prosentpoeng.¹

Tabell 1. Holdning til påstanden "Norge bør gi opphold til flyktninger og asylsøkere i minst samme omfang som i dag" etter år for intervju. Prosent

År	Alle	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke	Tallet på personer som svarte
1993	100	28	21	11	21	19	1	1 824
1994	100	30	26	9	19	14	1	1 843
1995	100	28	28	7	18	18	1	1 398

Selv om dette tyder på at støtten til utsagnet er noe mindre i 1995 enn året før, er forskjellen neppe statistisk signifikant.

For å bringe dette på det rene er forskjellen mellom 1995-målingen og målingene i 1993 og 1994 undersøkt ved hjelp av en tosidig t-test for alle fire utsagn. Svarene er behandlet som scoringer på en fempunkt-skala orientert slik at høye verdier går sammen med "innvandrervennlig" holdning. "Avstanden" mellom to tilstøtende svar (som f.eks. "helt enig" og "nokså enig") er satt lik én.² Testen avgjør om gjennomsnittet av svarfordelingen for 1995 er signifikant forskjellig fra tilsvarende gjennomsnitt for 1993 og 1994.

Tabell 2 viser at svarfordelingen i 1995 for det første spørsmålet ikke er signifikant forskjellig fra svarfordelingen i 1994. Forskjellen mellom gjennomsnittene er så liten at den med mer enn 5 prosents sannsynlighet ville kunne forekomme bare ved

¹ Med andelen "enig" eller "uenig" mener vi her summen av andelene "helt" eller "nokså" enig/uenig.

² "Helt enig" er altså kodet 5, "nokså enig" 4, "både og" 3, "nokså uenig" 2 og "helt uenig" 1 i første og tredje utsagn og i motsatt rekkefølge i andre og fjerde utsagn.

tilfeldighet - uten at opinionen var endret. Da er det vanlig å forkaste forestillingen om at folkemeningen har endret seg og i stedet beholde den såkalte "nullhypotesen" om at opinionen er uendret.

Tabell 2. Holdning til fire påstander om innvandring og innvandringspolitikk, 1993-1995. Gjennomsnitt på fem-punkts skala¹ (\bar{x}) etter år for intervju og t-test for om forskjellen mellom gjennomsnittene er statistisk signifikant. Standardfeil i parentes

Påstand	\bar{x}_{1993}	\bar{x}_{1994}	\bar{x}_{1995}	p for t under $H_0: \bar{x}_{1995} = \bar{x}_{1993}$	p for t under $H_0: \bar{x}_{1995} = \bar{x}_{1994}$
Norge bør gi opphold til flyktninger og asylsøkere i minst samme omfang som i dag	3,18 (0,036)	3,40 (0,034)	3,31 (0,040)	0,0192	0,0895
Innvandrere har for lett tilgang til sosialhjelp sammenliknet med nordmenn	2,10 (0,033)	2,23 (0,033)	2,16 (0,038)	0,2187	0,1621
Innvandrere bør ha samme mulighet til arbeid som nordmenn	4,13 (0,030)	4,11 (0,029)	4,15 (0,033)	0,6127	0,3387
Innvandrere er mer kriminelle enn nordmenn	2,89 (0,035)	2,96 (0,035)	2,81 (0,040)	0,1411	0,0047

¹ Skalaverdiene er orientert slik at høye verdier går sammen med "innvandrervennlig" holdning på alle skalaene. "Vet ikke"-svar er satt til "missing".

I forhold til svarfordelingen i 1993 er imidlertid svarfordelingen i 1995 signifikant forskjellig (mer liberal).

Hvordan har så den faktiske utviklingen vært med hensyn til mottak av flyktninger og asylsøkere i perioden 1994-1995? Foreløpige tall viser at nedgangen i asylsøkerstrømmen fra 1993 til 1994 fortsatte i 1995. Mens det i 1994 kom om lag 3400 asylsøkere til landet (Utlendingsdirektoratet 1995a: vedleggstabell 11), ender antallet i 1995 trolig i underkant av 1500 (NB nr. 11/1995). I de aktuelle månedene da datainnsamlingen fant sted (september 1994 og juni 1995), kom det henholdsvis 210 og 100 asylsøkere til landet. Tallene over personer som fikk innvilget asyl eller opphold på humanitært grunnlag, er også for nedadgående. I 1994 var det nærmere 5700 personer som fikk innvilget søknad om asyl eller opphold på humanitært grunnlag (herunder 2350 kosovoalbanere i kirkeasyl) (Utlendingsdirektoratet 1995a: vedleggstabell 14 og 15). Første halvår 1995 var antallet som fikk innvilget asyl eller opphold på humanitært grunnlag, nede i underkant av 850 personer (Utlendingsdirektoratet 1995b).

Dersom reaksjonen på utsagnet om å gi opphold til flyktninger og asylsøkere "i minst samme omfang som i dag" er en direkte refleks av hvor mange asylsøkere som har kommet til landet eller antall innvilgede asylsøknader, burde følgelig oppslutningen om utsagnet vært større i 1995 enn i 1994 - gitt at folk snarere foretrekker en moderat enn en stor tilstrømning av flyktninger og asylsøkere. Når dette ikke er tilfelle, kan det skyldes at befolkningen har vansker med å holde seg orientert om utviklingen i disse tallstørrelsene.

Det kan også tenkes at det er andre forhold ved flyktningpolitikken som er vel så avgjørende for folks holdning som de faktiske tallstørrelsene. Et slikt forhold kan f.eks. være hvorvidt flyktningene oppfattes som "økonomiske flyktninger" eller ikke. Vi hevdet i fjorårets analyse at endringen i holdning til mottak av flyktninger og asylsøkere fra 1993 til 1994 kunne ha sammenheng med krigen i eks-Jugoslavia (Blom 1994). Mediadekningen fra krigsområdene overbeviste trolig mange om at flyktninger herfra hadde et reelt behov for beskyttelse og at det hvilte et ansvar også på oss for å hjelpe til med dette.

At det er lettere å akseptere mottak av forfulgte flyktninger enn innvandring generelt, synes å underbygges av resultatene fra NSDs undersøkelse om "nasjonal identitet" fra våren 1995 (Skjåk og Bøyum 1995). Mens bare 35 prosent av de spurte i denne undersøkelsen gir uttrykk for at "antallet innvandrere som kommer til Norge for tiden bør være som nå eller økes", er det samtidig hele 61 prosent som sier seg enige i at "flyktninger som har vært utsatt for politisk undertrykking i sitt hjemland, bør få oppholdstillatelse i Norge".

3.2. Innvandrere har for lett tilgang til sosialhjelp sammenliknet med nordmenn

65 prosent av befolkningen var i 1995 enige i påstanden at "innvandrere har for lett tilgang til sosialhjelp sammenliknet med nordmenn".³ 21 prosent sa seg uenige, mens 6 prosent valgte midtkategorien "både og" (tabell 3). Dette er tilnærmevis det samme som året før. Da var andelen enige 1 prosentpoeng lavere, andelen uenige 1 prosentpoeng høyere, mens "både-og"-andelen var 2 prosentpoeng høyere.

Tabell 3. Holdning til påstanden "Innvandrere har for lett tilgang til sosialhjelp sammenliknet med nordmenn" etter år for intervju. Prosent

År	Alle	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke	Tallet på personer som svarte
1993	100	45	22	8	9	10	7	1 824
1994	100	40	24	8	13	9	6	1 843
1995	100	43	23	6	13	9	7	1 399

³ Andelene "helt enig" og "nokså enig" i tabellen er hver for seg avrundet oppover. Summen (andelen "enig") blir dermed ett prosentpoeng lavere enn det tabellen gir inntrykk av. Tilsvarende gjelder for andelen "uenig".

Signifikanstesten i tabell 2 viser at svarfordelingen på dette spørsmålet er så lik fjorårets at den lille registrerte forskjellen lett vil kunne oppstå ved ren tilfeldighet - uten at opinionen har endret seg. Vi beholder derfor nullhypotesen om at folks oppfatning om innvandreres tilgang til sosialhjelp er uendret fra 1994 til 1995.

Heller ikke i forhold til meningsmålingen i 1993 kan det noteres noen signifikant forskjell. Det observerte gjennomsnittet for 1995 faller "midt mellom" gjennomsnittene for målingene i 1993 og 1994.

At holdningen er stabil fra 1994 til 1995, er ikke egnet til å overraske. Vi kan ikke notere å ha sett forskningsresultater, statistikker, politiske utspill eller reportasjer i media i perioden mellom de to undersøkelsene som kunne tenkes å ha bidratt til nye forestillinger om innvandrernes tilgang til sosialhjelp.

3.3. Innvandrere bør ha samme mulighet til arbeid som nordmenn

Hele 80 prosent av befolkningen var i 1995 enige i at "innvandrere bør ha samme mulighet til arbeid som nordmenn" (tabell 4). Dette er 2 prosentpoeng flere enn i 1994. 15 prosent⁴ er uenige i utsagnet, samme andel som året før. Andelen som svarer "både og", er 2 prosentpoeng lavere enn i 1994.

Tabell 4. Holdning til påstanden "Innvandrere bør ha samme mulighet til arbeid som nordmenn" etter år for intervju. Prosent

År	Alle	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke	Tallet på personer som svarte
1993	100	58	17	8	7	8	2	1 823
1994	100	53	24	6	9	6	1	1 842
1995	100	57	23	4	9	7	0	1 398

I forhold til 1994 er disse resultatene ikke signifikant forskjellige (tabell 2). Heller ikke i forhold til 1993 er forskjellen statistisk signifikant. Opinionen har med andre ord vært tilnærmet uendret i dette spørsmålet i tiden mellom de tre målingene.

I dette tidsrommet gikk den registrerte arbeidsløsheten noe ned (Statistisk sentralbyrå 1995). Dette ser ikke ut til å ha påvirket opinionen på noen avgjørende måte.

3.4. Innvandrere er mer kriminelle enn nordmenn

I 1995 var 48 prosent enige i påstanden at "innvandrere er mer kriminelle enn nordmenn". Dette var en økning på 8 prosentpoeng siden 1994⁴ (tabell 5). Samtidig gikk andelen som sa seg uenige i påstanden, ned med 2 prosentpoeng (til 36 prosent). Andelen som

⁴ Jf. fotnote 3.

svarte "både og" eller "vet ikke", gikk til sammen ned med 5 prosentpoeng.

Tabell 5. Holdning til påstanden "Innvandrere er mer kriminelle enn nordmenn" etter år for intervju. Prosent

År	Alle	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke	Tallet på personer som svarte
1993	100	21	21	19	14	19	7	1 823
1994	100	20	21	14	20	18	8	1 843
1995	100	23	25	11	18	18	6	1 397

Resultatet av målingen i 1995 er så forskjellig fra målingen i 1994 at sannsynligheten for at forskjellen skulle oppstå bare ved en tilfeldighet, er liten (tabell 2). Vi går derfor ut fra at opinionen har endret seg i denne perioden i retning av større mistro til innvandrernes lovlydighet.

I forhold til 1993-målingen er målingen i 1995 imidlertid ikke signifikant forskjellig. Det henger sammen med at den registrerte tiltroen til innvandrernes lovlydighet var noe lavere i 1993 enn i 1994.

Spørsmålet om kriminalitet er det eneste av de fire holdnings-spørsmålene som ble besvart signifikant forskjellig i 1995 sammenliknet med i 1994. Hva kan årsaken til endringen være?

En mulig forklaring kan være at pressen i den siste tiden har rettet større oppmerksomhet mot kriminalitet begått av innvandrere. Dagbladet hadde f.eks. en reportsjeserie i januar 1995 om "mafiavirksomhet" i det pakistanske miljøet. I oppslag på førstesiden i flere påfølgende lørdags- og søndagsutgaver ble søkelyset satt på en pakistansk "bande" som, iflg. avisen, truet småkjøpmenn i Oslo til å betale beskyttelsespenger for ikke å bli slått ned eller ranet.

Pressen har også hatt oppslag om rivaliserende ungdomsgjenger blant innvandrere som angriper hverandre og utkjemper veritable "slag". Tidligere stred det kanskje mot "god tone" å fokusere for nært på den nasjonale bakgrunnen til mistenkte lovbrøyttere, av frykt for å stigmatisere enkelte folkegrupper.

Politiet har også jevnlig gitt opplysninger til media som kan ha styrket forestillingen om at innvandrere er en kriminelt belastet gruppe. Politiets statistikk over anmeldte/mistenkte har imidlertid vært mangelfull og ikke evnet å skille mellom forbipasserende utlendinger, turister og bofaste innvandrere (jf. f.eks. Falck 1992, s. 74 ff.).⁵

⁵ Oslopolitiet har senere innrømmet at deres system for å registrere siktedes nasjonale bakgrunn har vært utilfredsstillende og at dette kan ha resultert i uriktige konklusjoner med hensyn til innvandreres kriminalitet (jf. f.eks. intervju med politiinspektør Roger Andresen i Dagbladet 26.5.1995 og 26.8.1995).

Oss bekjent foreligger det foreløpig bare to seriøse undersøkelser om innvandrerkriminalitet. Det er Sturla Falcks (1992, 1993) undersøkelse av straffedømte for årene 1990-1991 og Ulla Haslunds (1995) undersøkelse av siktede i 1993. Falcks undersøkelse konkluderer at fastboende utenlandske statsborgere er svakt underrepresentert i statistikken over straffede, mens Haslunds undersøkelse viser at innvandrere er svakt overrepresentert blant siktede. Begge undersøkelsene finner imidlertid at utlendinger/innvandrere er noe oftere innblandet i grove narkotikaforbrytelser, voldtekter og legemsfornærmelser enn nordmenn. Dette er forbrytelsestyper som utgjør under fire prosent av det samlede antall etterforskede forbrytelser.

Forekomsten av uoppdagede eller ikke anmeldte lovbrudd (de såkalte mørketall) gjør det ellers vanskelig å danne seg et fullstendig bilde av den faktiske kriminaliteten i samfunnet. Ingen vet om mørketallene er større for nordmenn enn for innvandrere. Men det har vært hevdet (Larsen 1995) at (ikke-vestlige) innvandrere har større sjanse for å bli tatt for lovbrudd enn nordmenn, fordi de skiller seg ut ved sitt utseende og oftere tiltrekker seg politiets oppmerksomhet og kontroll.

4. Bivariate effekter av bakgrunnsvariabler

Tabellvedlegget bakerst i notatet viser svarfordelingen for de fire holdningsvariablene brutt ned etter kjønn, alder, utdanningsnivå, bostedsstrøk, landsdel, politisk holdning og religiøsitet. Her gjengis de viktigste tendensene i dette materialet.

4.1. Kjønn

Som i 1994 viser svarfordelingen på spørsmålet om kriminalitet en markert avhengighet av kjønn. 53 prosent av mennene er enige i at innvandrere er mer kriminelle enn nordmenn. Bare 43 prosent av kvinnene er av samme oppfatning.

I 1993 var det 10 prosentpoeng flere menn enn kvinner som sa seg enige i at innvandrere bør ha samme mulighet til arbeid som nordmenn. Verken i 1994 eller 1995 ble det påvist noen vesentlig forskjell mellom kjønnene i denne saken.

4.2. Alder

Hovedtendensen i 1995, såvel som i 1993 og 1994, er at skepsisen mot flyktninger og innvandrere øker med alder. Den eldste aldersgruppen (67 år og over) er uten unntak den minst "innvandrervennlige". Mens f.eks. om lag 60 prosent av befolkningen i alder 16-44 år ønsker å gi opphold til flyktninger og asylsøkere i minst samme omfang som i dag, deler bare 45 prosent av de eldste denne oppfatningen.

Det varierer hvilken av de to yngste aldersgruppene som framstår som den mest "innvandrervennlige". Når det gjelder spørsmålet om oppholdstillatelse for flyktninger og asylsøkere og spørsmålet om innvandrerkriminalitet, er det den yngste gruppen (16-24 år) som er minst skeptisk. I spørsmålet om adgangen til sosialhjelp og innvandrernes rett til arbeid er velviljen størst i den nest yngste aldersgruppen (25-44 år).

4.3. Utdanning

Jo høyere utdanningsnivået er, jo mer imøtekommende er holdningen til innvandrere og flyktninger. Det samme ble påvist i 1993 og 1994. F.eks. er andelen som mener at innvandrere har for lett tilgang til sosialhjelp sammenliknet med nordmenn, 26 prosentpoeng lavere blant personer med universitets- og høyskoleutdanning enn blant personer med utdanning på grunnskolenivå.

4.4. Bostedsstrøk

I fjor var det få klare sammenhenger i svarene etter bosted (urbaniseringsgrad). Det eneste unntaket var i spørsmålet om mulighet til arbeid. Viljen til å likestille innvandrere og nordmenn med hensyn til arbeid var merkbart høyere i tettbygde enn i grisgrendte strøk. Samme tendens kan iakttas også i årets undersøkelse. 90 prosent av befolkningen i landets fire største byer mener at innvandrere bør ha samme mulighet til arbeid som nordmenn, mens tilsvarende andel i spredtbygde strøk er 73 prosent.

Velviljen er likeledes større i tettbygde strøk når det gjelder holdningen til oppholdstilltattelse og sosialhjelp. Slik var det også i 1993. I spørsmålet om kriminalitet er mønsteret imidlertid et annet. Her er andelen som velger kategorien "både og" (og til dels også "vet ikke"), lavere jo mer urbant bostedet er. I stedet vokser både andelen som er enige og uenige i utsagnet. Holdningen er således mer polarisert i byene, mens gjennomsnittet for svarfordelingen nesten ikke endres.

4.5. Landsdel

Effekten av landsdel er tydeligst i synet på innvandrernes mulighet på arbeidsmarkedet. Flere i Akershus/Oslo enn i resten av landet mener at innvandrere bør ha samme mulighet til arbeid som nordmenn. En tilsvarende tendens ble registrert i fjor og i forfjor.

Likeledes kan det spores en svak regional tendens i synet på innvandreres kriminalitet. Folk fra Vestlandet, Trøndelag og Nord-Norge er noe mindre tilbøyelige enn folk fra andre landsdeler til å tro at innvandrere er mer kriminelle enn nordmenn. I 1993 og 1994 var folk fra Nord-Norge mer alene om denne holdningen.

4.6. Politisk partipreferanse

Holdningen til innvandrere og innvandringspolitikk varierer sterkt etter politisk partipreferanse. Velgere som ville gitt sin stemme til Sosialistisk Venstreparti "hvis det var stortingsvalg i morgen", framstår som de mest "innvandrervennlige". Deretter følger tilhengere av Venstre og Kristelig Folkeparti. På fjerde plass kommer tilhengere av Arbeiderpartiet med en holdningsprofil som ligger nær opp til befolkningens gjennomsnitt. Det samme gjelder til dels også Høyres tilhengere, men skepsisen til innvandrere og innvandring er noe større blant dette partiets sympatisører enn blant Arbeiderpartiets. Minst velvilje til innvandrere uttrykkes av Senterpartiets og Fremskrittspartiets tilhengere. Fremskrittspartiet inntar ytterposisjonen.

Denne variasjonen mellom partiene illustreres av følgende tallserie

for andelen som er enige i at flyktninger og asylsøkere bør mottas "i minst samme omfang som i dag": SV (85 prosent), V (75 prosent), KrF (65 prosent), A (62 prosent), H (56 prosent), S (49 prosent) og FrP (23 prosent). Gjennomsnitt: 56 prosent.

Da resultatene fra Valgundersøkelsen 1993 ble presentert tidligere i år (Aardal og Valen 1995), ble tilhengere av Arbeiderpartiet og Senterpartiet (foruten Fremskrittspartiet) utpekt som de mest "innvandreriendtlige". Våre data korrigerer dette bildet for Arbeiderpartiets vedkommende. Holdningen til innvandrere og innvandring blant Arbeiderpartiets tilhengere er som i befolkningen under ett eller svakt mer "innvandrervennlig". Dette framgikk for så vidt også av Valgundersøkelsens egne data, men ble noe underkommunisert under presentasjonen.⁶

4.7. Religiøsitet

I år ble det stilt et spørsmål om religiøsitet som ikke inngår blant de faste bakgrunnsvariablene. Intervjupersonene ble bedt om å karakterisere seg selv som "en religiøs person, ikke en religiøs person eller overbevist ateist". De fire holdningsvariablene er brutt ned etter svarene på dette spørsmålet. Vi antok i utgangspunktet at religiøsitet ville være positivt korrelert med "innvandrervennlige" holdninger, ettersom normer om nestekjærlighet står sentralt i kristen etikk. Vedleggstabellene gir ingen støtte til denne hypotesen. Heller ikke etter kontroll for alder synes det å være noen sammenheng mellom religiøsitet og holdning til innvandrere og innvandringspolitikk.

5. Multivariat analyse

I dette avsnittet undersøker vi hvordan effekten av alder, bosted og landsdel endres når det kontrolleres for utdanning. Andelen med høy utdanning er nemlig betydelig større blant middelaldrende enn blant yngre og eldre, i tettbygde enn i spredtbygde strøk, og i Oslo/Akershus enn i resten av landet. I hvilken grad ligger dette bak effekten av alder, bosted og landsdel?

For å besvare spørsmålet estimerer vi nettoeffekten av forskjellige bakgrunnsfaktorer på holdningen til innvandrere og flyktninger ved hjelp av lineær regresjon (minste kvadraters metode) i flere alternative modeller.⁷ I modell 1 og 2 inngår bostedsstrøk med og uten utdanning. I modell 3 og 4 er bostedsstrøk skiftet ut med landsdel, mens modell 5 og 6 inkluderer både landsdel og bostedsstrøk. Tabell 6-9 gjengir resultatene.

⁶ Hvor stor andel av de såkalte "fremmedfiendtlige" som sa de hadde stemt Senterpartiet og Arbeiderpartiet ved valget i 1993, ble fokusert i stedet for hvor stor andel av hvert partis velgere som var "fremmedfiendtlige". At 41 prosent av de "fremmedfiendtlige" hevdet å ha stemt Arbeiderpartiet, bør ses på bakgrunn av at partiets oppslutning ved undersøkelsen var 40 prosent (Aardal og Valen 1995, s. 174).

⁷ De avhengige variablene er de samme som i tabell 2. Bakgrunnsfaktorene er uten unntak kategoriske variabler. De ustandardiserte regresjonskoeffisientene indikerer hvilken netto endring på holdningsskalaene som følger av den enkelte bakgrunnsfaktors verdi relativt til referanseverdien.

5.1. Alder

Effekten av alder svekkes, som forventet, noe ved kontroll for utdanning, men er fortsatt høyst signifikant. Svekkelsen gjelder aldersgruppene 25-44 år og 45-66 år. De yngste blir dermed den mest "innvandrervennlige" aldersgruppen også i spørsmålet om sosialhjelp. Bare i spørsmålet om innvandreres mulighet til arbeid er 25-44-åringene de mest "innvandrervennlige" etter kontroll for utdanning. En mulig forklaring kan være at yngre arbeidstakere føler sin stilling på arbeidsmarkedet som mer usikker enn 25-44-åringene.

5.4. Bostedsstrøk

I henhold til de bivarierte tabellene er holdningen til flyktninger og innvandrere mer imøtekommende i urbane enn i rurale strøk (bortsett fra i spørsmålet om kriminalitet). Regresjonsmodellene viser at dette for en del skyldes at utdanningsnivået er høyere i byene. Både i holdningen til mottak av flyktninger og i synet på sosialhjelp blir den signifikante effekten av bostedsstrøk borte når utdanning kontrolleres.

Bare i spørsmålet om mulighet til arbeid beholder bostedsstrøk sin signifikante effekt etter kontroll for utdanning. Kanskje er det en sterkere følelse av konkurranse om et endelig antall jobber i mindre bygdesamfunn enn i større, uoversiktlige byer, enda den faktiske arbeidsløsheten ikke er lavere i de større byene (Sosial- og Helsedepartementet 1995, tabell 5.6). Alternativt kan det tenkes at byfolk i større grad har vent seg til å betrakte innvandrere som et naturlig innslag i yrkeslivet.

5.5. Landsdel

Forskjeller i utdanning har mindre å si for effekten av landsdel enn for effekten av bostedsstrøk. Også etter kontroll for utdanning er viljen til å likebehandle innvandrere og nordmenn på arbeidsmarkedet større i Akershus/Oslo enn i resten av landet. Effekten av landsdel blir ved denne anledningen imidlertid noe svekket.

Tilbøyeligheten til å oppfatte innvandrere som mer kriminelle enn nordmenn er på den annen side noe mindre på Vestlandet, i Trøndelag og Nord-Norge enn i resten av landet. Denne effekten endres bare marginalt (forsterkes) ved kontroll for utdanning.

Forskjeller mellom landsdelene når det gjelder graden av tett/spredt bosetting, påvirker også effekten av landsdel. Ved kontroll for bostedsstrøk går effekten av landsdel på holdningen til innvandrere og innvandring noe ned. Mest merkbart er dette i spørsmålet om arbeid. Bosatte i Akershus/Oslo er ikke lenger signifikant mer tilbøyelige til å ville likestille innvandrere og nordmenn på arbeidsmarkedet når effekten av tett/spredt bosetting kontrolleres.

Tabell 6. Holdning til påstanden "Norge bør gi opphold til flyktninger og asylsøkere i minst samme omfang som i dag"¹ etter diverse bakgrunnsvariabler. Ustandardiserte regresjonskoeffisienter

	Modell					
	1	2	3	4	5	6
Kjønn ²	-.11	-.10	-.11	-.11	-.12	-.11
Alder ³						
16-24 år	.55***	.58***	.55***	.60***	.56***	.60***
25-44 år	.49***	.29*	.51***	.30*	.50***	.29*
45-66 år	.36**	.26*	.40**	.27*	.37**	.26*
Utdanning ⁴						
Videregående skole		.30**		.32**		.31**
Universitet/høgskole		.98***		1.02***		1.00***
Bostedsstrøk ⁵						
2 000-99 999 bosatte	.10	.05			.09	.05
100 000 bosatte og over	.29**	.12			.33*	.18
Landsdel ⁶						
Akershus/Oslo			.12	-.03	-.02	-.10
Agder/Rogaland			-.05	-.07	-.09	-.09
Vestlandet			.04	.01	-.01	-.02
Trøndelag			-.01	-.07	-.09	-.12
Nord-Norge			.17	.19	.18	.21
N	1370	1334	1385	1349	1370	1334
R ²	.02	.06	.01	.06	.01	.06

* p < .05 ** p < .01 *** p < .001

¹ Helt enig (5), helt uenig (1)

² Menn (1), kvinner (2)

³ Referansekategori: 67+ år

⁴ Referansekategori: Grunnskole

⁵ Referansekategori: Spredtbygd/Tettbygd, 200-1 999 innbyggere

⁶ Referansekategori: Østlandet ellers

Tabell 7. Holdning til påstanden "Innvandrere har for lett tilgang til sosialhjelp sammenliknet med nordmenn"¹ etter diverse bakgrunnsvariabler. Ustandardiserte regresjonskoeffisienter

	Modell					
	1	2	3	4	5	6
Kjønn ²	-.13	-.11	-.14	-.11	-.14	-.11
Alder ³						
16-24 år	.48**	.51***	.45**	.50***	.49**	.53***
25-44 år	.56***	.42***	.57***	.43***	.58***	.44***
45-66 år	.37**	.30*	.37**	.30*	.38**	.31**
Utdanning ⁴						
Videregående skole		.04		.05		.05
Universitet/høgskole		.92***		.99***		.94***
Bostedsstrøk ⁵						
2 000-99 999 bosatte	.14	.09			.16	.12
100 000 bosatte og over	.34**	.12			.40***	.20
Landsdel ⁶						
Akershus/Oslo			.03	-.11	-.14	-.17
Agder/Rogaland			-.13	-.13	-.18	-.15
Vestlandet			.10	.09	.06	.08
Trøndelag			.06	.04	-.01	.02
Nord-Norge			.01	.08	.02	.10
N	1287	1252	1302	1267	1287	1252
R ²	.02	.10	.02	.10	.02	.10

* p < .05 ** p < .01 *** p < .001

¹ Helt enig (1), helt uenig (5)

² Menn (1), kvinner (2)

³ Referansekategori: 67+ år

⁴ Referansekategori: Grunnskole

⁵ Referansekategori: Spredtbygd/Tettbygd, 200-1 999 innbyggere

⁶ Referansekategori: Østlandet ellers

Tabell 8. Holdning til påstanden "Innvandrere bør ha samme mulighet til arbeid som nordmenn"¹ etter diverse bakgrunnsvariabler. Ustandardiserte regresjonskoeffisienter

	Modell					
	1	2	3	4	5	6
Kjønn ²	-.10	-.09	-.08	-.08	-.10	-.09
Alder ³						
16-24 år	.31*	.34*	.29*	.32*	.31*	.34*
25-44 år	.57***	.46***	.57***	.45***	.57***	.47***
45-66 år	.34**	.28**	.33**	.27*	.34**	.28**
Utdanning ⁴						
Videregående skole		.15		.14		.14
Universitet/høgskole		.57***		.60***		.55***
Bostedsstrøk ⁵						
2 000-99 999 bosatte	.19*	.13			.19*	.13
100 000 bosatte og over	.46***	.33***			.39***	.28**
Landsdel ⁶						
Akershus/Oslo			.32***	.22*	.16	.11
Agder/Rogaland			-.07	-.09	-.11	-.12
Vestlandet			.09	.06	.05	.04
Trøndelag			.04	.01	-.03	-.05
Nord-Norge			-.08	-.08	-.08	-.08
N	1377	1338	1392	1353	1377	1338
R ²	.04	.06	.03	.06	.04	.06

* p < .05 ** p < .01 *** p < .001

¹ Helt enig (5), helt uenig (1)

² Menn (1), kvinner (2)

³ Referansekategori: 67+ år

⁴ Referansekategori: Grunnskole

⁵ Referansekategori: Spredtbygd/Tettbygd, 200-1 999 innbyggere

⁶ Referansekategori: Østlandet ellers

Tabell 9. Holdning til påstanden "Innvandrere er mer kriminelle enn nordmenn"¹ etter diverse bakgrunnsvariabler. Ustandardiserte regresjonskoeffisienter

	Modell					
	1	2	3	4	5	6
Kjønn ²	.25**	.25**	.25**	.24**	.25**	.25**
Alder ³						
16-24 år	.43**	.43**	.41*	.42*	.45**	.45**
25-44 år	.36**	.27*	.38**	.28*	.39**	.29*
45-66 år	.17	.13	.18	.14	.19	.15
Utdanning ⁴						
Videregående skole		.06		.06		.07
Universitet/høgskole		.47***		.50***		.50***
Bostedsstrøk ⁵						
2 000-99 999 bosatte	-.06	-.08			-.03	-.04
100 000 bosatte og over	-.03	-.13			.05	-.05
Landsdel ⁶						
Akershus/Oslo			-.07	-.13	-.14	-.15
Agder/Rogaland			-.06	-.06	-.07	-.05
Vestlandet			.25*	.28*	.23	.27*
Trøndelag			.23	.24	.19	.23
Nord-Norge			.21	.25	.21	.26
N	1305	1267	1319	1281	1305	1267
R ²	.01	.02	.02	.03	.02	.03

* p < .05 ** p < .01 *** p < .001

¹ Helt enig (1), helt uenig (5)

² Menn (1), kvinner (2)

³ Referansekategori: 67+ år

⁴ Referansekategori: Grunnskole

⁵ Referansekategori: Spredtbygd/Tettbygd, 200-1 999 innbyggere

⁶ Referansekategori: Østlandet ellers

Litteratur

Blom, Svein (1993): Holdning til innvandrere og innvandringspolitikk - spørsmål i SSBs omnibus juni 1993. Notater, 93/38.

Blom, Svein (1994): Holdning til innvandrere og innvandringspolitikk. Spørsmål i SSBs omnibus i september 1994. Notater, 94/27.

Falck, Sturla (1992): Utlendinger og kriminalitet. Barnevernets Utviklingssenter, rapportserie, nr. 2, 1992.

Falck, Sturla (1993): Utlendingers kriminalitet: Høyere eller lavere enn nordmenns? Samfunnsspeilet, årg. 7, nr. 2, Statistisk sentralbyrå.

Haslund, Ulla (1995): Innvandrere og kriminalitet. Samfunnsspeilet, årg. 9, nr. 2, Statistisk sentralbyrå.

Larsen, Guri (1995): Hedstrøm jukser om kriminaliteten. SAMORA, årg. 17, nr. 3/4.

NB nr. 11 (1995): Nyhetsbrev om norsk flyktning- og innvandringspolitikk. Utgitt av Justisdepartementet, Kommunal- og arbeidsdepartementet og Utlendingsdirektoratet.

Skjåk, Knut Kalgraff og Bjug Bøyum (1995): Intervjuundersøking om nasjonal identitet 1995. NSD-rapporter nr. 103. Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste, Bergen.

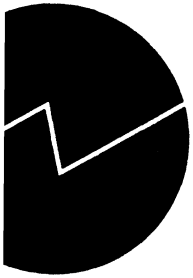
Sosial- og Helsedepartementet (1995): Styrings- og informasjonshjulet for helse- og sosialtjenesten i kommunene. Sammenligningstall for kommunene 1995. Hefte I-0821/6B.

Statistisk sentralbyrå (1995): Ukens statistikk, 28/29, 1995.

Utlendingsdirektoratet (1995a): Årsmelding 1994.

Utlendingsdirektoratet (1995b): Asylvedtak 1. halvår 1995.

Aardal, Bernt og Henry Valen (1995): Konflikt og opinion. NKS-forlaget, Oslo.

Dokumentasjonsrapport

Prosjekt:

SSB OMNIBUS MAI/JUNI 1995

Oppdragsgiver:

Seksjon for demografi og levekår

Kontaktperson:

Svein Blom

Prosjektleder i SSB:

Trine Dale

Seksjon for intervjuundersøkelser

Statistisk sentralbyrå

Postboks 8131 Oslo

Telefon: 22 86 45 00

Fax.: 22 86 49 89

DOKUMENTASJONSRAPPORT STATISTISK SENTRALBYRÅS OMNIBUSUNDERSØKELSE MAI/JUNI 1995

Nøkkeltall	Personer	Prosent
Personer trukket ut for intervju	2000	
Avgang (Døde og personer flyttet til utlandet)	24	1,2
Bruttoutvalg	1976	100,0
Nettoutvalg (Personer oppnådd intervju med)	1402	71,0
Frafall	574	29,0
Viktigste årsaker til frafall:		
Nekting	280	48,8
Ikke å treffe	146	25,5
Grupper som i forhold til kjennemerkene kjønn, alder og landsdel er over- eller underrepresentert i nettoutvalget med mer enn ± 1 prosentpoeng		
Alder:		
25 - 44 år		+1,1
67 - 79 år		-2,0
Landsdel:		
Oslo og Akershus		-2,2
Østlandet ellers		+2,1

Datainnsamling

Feltarbeidet ble gjennomført over tre uker i perioden 22. mai til 10. juni 1995. To tredjedeler av intervjuene er gjennomført som besøksintervju (intervjuerne oppsøker respondentene personlig). Den resterende tredjedelen er gjennomført over telefon. Det ble gitt tillatelse til telefonintervju i de tilfeller respondenten ellers ville nekte å delta, når reiseavstanden mellom intervjuer og respondent er særlig lang eller når respondenten har flyttet til et område av landet hvor SSB ikke har intervjuere i nærheten.

Utvalg

I alt ble det trukket ut 2000 personer i alderen 16 - 79 år (alder pr. 31.12.94). Utvalget av personer er trukket i to trinn med utgangspunkt i SSBs standard utvalgsplan. I utvalgsplanen er hele landet inndelt i et sett av utvalgsområder. Utvalgsområdene er kommuner. Kommuner med færre enn 3000 innbyggere er slått sammen med andre kommuner. Utvalgsområdene er først gruppert i 10 regioner. I hver region er kommuner

med mer enn 30 000 innbyggere tatt ut som egne strata. De andre utvalgsområdene er stratifisert etter næringsstruktur, sentralitet og innbyggertall. Utvalgsområdene er gruppert i 102 strata. I første trinn trekkes et utvalgsområde fra hvert stratum. Utvalgsområder som utgjør egne strata er trukket ut med 100 prosent sannsynlighet. De resterende er trukket ut med en sannsynlighet proporsjonal med innbyggertallet. I andre trinn er utvalget av personer trukket tilfeldig fra de 102 utvalgsområdene. SSBs utvalgsplan er nærmere beskrevet i Samfunnsøkonomiske studier (SØS) nr 33.

Frafall

Av de 2000 personene som ble trukket ut for intervju, var 24 flyttet til utlandet eller døde. Disse tilhører derfor ikke målpopulasjonen og er utelatt. Bruttoutvalget utgjør dermed 1976 personer. Av disse ble det oppnådd intervju med 1402 personer, eller 71,0 prosent. Frafallet utgjør dermed 29,0 prosent. Tabell 1 viser årsakene til frafallet.

Tabell 1: Frafall etter årsak

	Antall personer	Prosent
Frafall i alt	574	100,0
Nekting i alt	280	48,8
Respondenten nekter	264	46,0
Respondenten nekter av personvern hensyn	3	0,5
Andre nekter på vegne av respondenten	13	2,3
Sykdom mv i alt	50	8,7
Kortvarig sykdom	7	1,2
Langvarig sykdom	40	7,0
Sykdom/dødsfall i familien	3	0,5
Ikke å treffe i alt	146	25,5
Bortreist på ferie el	21	3,7
Borte på arbeid/forretningsreise	39	6,8
Andre grunner	86	15,0
Annet frafall i alt	98	17,1
Bolig/adresse ikke funnet	35	6,1
For langt å reise, har ikke telefon	11	1,9
Språkproblemer	5	0,9
Andre grunner	47	8,2

Frafallet i denne undersøkelsen er noe større enn forventet, og større enn det som er vanlig i denne typen undersøkelser. Dette til tross for at vi fra sentralt hold har drevet oppfølging av frafallet. Sannsynligvis har flere faktorer hatt betydning, men det er grunn til å anta at mye av forklaringen ligger hos våre intervjuere. Intervjuerkorpset gjennomgår for tiden store endringer, noe som har fått betydning for gjennomføringen av undersøkelsen. I forbindelse med omlegging til databasert intervjuing (CAI), skal intervjuerkorpset halveres. I denne undersøkelsen har vi benyttet deler av både det gamle og det nye intervjuerkorpset.

Omlag halvparten av undersøkelsen er blitt gjennomført ved hjelp av intervjuing med papirskjema, den andre halvparten ved hjelp av databasert intervjuing. Det er minimale forskjeller i svarprosent mellom de to innsamlingsmetodene.

For de intervjuerne som skal slutte, er det grunn til å anta at en tretthetsfaktor kan ha gjort seg gjeldende. Motivasjonen har kanskje ikke vært helt på topp, og frafall kan lettere ha blitt akseptert. Intervjuerne som skal fortsette har de siste månedene gått igjennom en grundig opplæring i PC-basert intervjuing og bruk av PC-en. Likevel er det grunn til å anta at det hersker en viss usikkerhet blant intervjuerne med hensyn til dette verktøyet. Det kan ha bidratt til det høye frafallet, spesielt fordi dette var en besøksundersøkelse. De mest uskre har kanskje kvidd seg for å dra hjem til folk med et verktøy de ikke har følt seg helt sikker på. Dermed kan også disse lettere ha akseptert frafall enn de ellers ville ha gjort.

Utvalgskjevhet

Frafall fører til utvalgsskjevhet når fordelingen av et bestemt kjennemerke er annerledes blant de som svarte (nettoutvalget) enn blant de som ble forsøkt intervjuet (bruttoutvalget). Utvalgsskjevhet i forhold til ett kjennemerke medfører nødvendigvis ikke at nettoutvalget er skjevt i forhold til andre kjennemerker. Omvendt innebærer godt samsvar mellom fordelingene i netto- og bruttoutvalget for ett eller flere kjennemerker ikke noen garanti for at utvalget ikke er skjevt på andre kjennemerker.

Tabell 2 viser hvordan kjennemerkene kjønn, alder og landsdel er fordelt i bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg. Frafall har ført til en liten skjevhet i alders- og landsdelssammensetningene i nettoutvalget: Aldersgruppen 25 - 44 år er noe overrepresentert, mens gruppen 67 - 79 år er underrepresentert. Skjevheten i landsdelssammensetningen består i at Oslo/Akershus er noe underrepresentert og at Østlandet ellers er tilsvarende overrepresentert. I de andre gruppene er differansen mellom netto- og bruttoutvalget mindre enn ett prosentpoeng. Skjevhetene totalt sett er derfor ikke så store at vi har funnet grunn til å vekte tallene i de vedlagte tabellene.

Tabell 2: Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn alder og landsdel. Prosent

	Bruttoutvalg	Frafall	Nettoutvalg
I alt	100,0	100,0	100,0
Kjønn:			
Menn	49,4	48,9	49,6
Kvinner	50,6	51,1	50,4
Aldersgrupper:			
16 - 24 år	13,3	12,4	13,7
25 - 44 år	40,6	38,0	41,7
45 - 66 år	31,1	29,8	31,7
67 - 79 år	14,9	19,9	12,9
Landsdel:			
Oslo og Akershus	21,9	27,4	19,7
Østlandet ellers	27,9	23,0	30,0
Agder + Rogaland	13,2	11,2	14,1
Vestlandet	17,2	19,0	16,5
Trøndelag	9,2	7,1	10,0
Nord-Norge	10,5	12,4	9,8
Tallet på personer	1976	574	1402

Utvalgsvarians

Den usikkerhet man får i resultatene fordi man bygger på opplysninger om en del av befolkningen som undersøkelsen dekker, kalles utvalgsvarians. Standardavviket er et mål på denne usikkerheten. Størrelsen på standardavviket avhenger blant annet av tallet på observasjoner i utvalget, og av fordelingen til det aktuelle kjennemerket i hele befolkningsgruppen som omfattes av undersøkelsen. Standardavviket kan anslås ved hjelp av observasjonene i utvalget.

SSB har ikke foretatt spesielle beregninger av slike anslag for tallene i de vedlagte tabellene, men tabell 3 viser størrelsen på standardavviket for observerte prosentandeler ved ulike utvalgsstørrelser.

Ved hjelp av standardavviket er det mulig å beregne et intervall som med en bestemt sannsynlighet inneholder den sanne verdi av en beregnet størrelse (den verdien vi ville ha fått dersom vi hadde foretatt en totaltelling i stedet for en utvalgsundersøkelse). Slike intervaller kalles konfidensintervaller hvis de konstruert på en bestemt måte: La M være den beregnede størrelsen og S være et anslag for standardavviket til M . Konfidensintervallet blir da intervallet med grenser $(M-2S)$ og $(M+2S)$. Denne metoden gir med ca 95 prosents sannsynlighet et intervall som inneholder den sanne verdi.

Følgende eksempel illustrerer hvordan en kan bruke tabell 3 for å finne konfidensintervaller: Anslaget på standardavviket til et observert prosenttall på 70 er 2,8 når antall observasjoner er 400. Konfidensintervallet for den sanne verdi får grensen $70 \pm 2 \times 2.8$, dvs det strekker seg fra 64,4 til 75,6 prosent.

Tabell 3: Størrelsen av standardavviket. Prosent

Antall obser- vasjoner	5(95)	10(90)	20(80)	30(70)	40(60)	50(50)
25	5.3	7.4	9.8	11.2	12.0	12.3
50	3.8	5.2	6.9	7.9	8.5	8.7
100	2.7	3.7	4.9	5.6	6.0	6.1
250	1.7	2.3	3.1	3.6	3.8	3.9
400	1.3	1.8	2.5	2.8	3.0	3.1
800	0.9	1.3	1.7	2.0	2.1	2.2
1000	0.8	1.2	1.6	1.8	1.9	1.9
1500	0.7	1.0	1.3	1.5	1.6	1.6
2000	0.6	0.8	1.1	1.3	1.3	1.4
2500	0.5	0.7	1.0	1.1	1.3	1.4

Som det framgår av tabellen, øker størrelsen på standardavviket når antallet observasjoner synker. Ved mindre enn 25 observasjoner blir konfidensintervallet og dermed usikkerheten så stor, at det ikke lenger er forsvarlig å offentliggjøre prosentberegninger basert på så få observasjoner.

Ofte er det ønskelig å sammelikne prosenttall for flere grupper. Da er det viktig å være oppmerksom på at når to usikre tall sammenliknes, vil usikkerheten på forskjellen mellom dem vanligvis bli større enn usikkerheten knyttet til hvert enkelt tall.

Innsamlings- og bearbeidingsfeil

I enhver undersøkelse, både i totaltellinger og utvalgsundersøkelser, vil det forekomme svar som er feil. Feilene kan oppstå både i forbindelse med innsamlingen og under bearbeidningen. Erfaringen er at etter at

feil er rettet opp så langt dette er mulig, påvirkes de statistiske resultatene fra undersøkelsene i de fleste tilfeller forholdsvis lite av slike feil. Men virkningen av feil kan i noen tilfeller være av betydning.

Feil under innsamlingen, målingsfeil, oppstår ved at intervjupersonen avgir feil svar, eller ved at intervjueren krysser av for svaret i feil rubrikk eller skriver ufullstendige opplysninger i skjemaet. Bearbeidingsfeil er feil koding av f.eks. inntekt og yrke, feil i avledninger (omkodinger) eller feil som oppstår når opplysningene fra spørreskjemaet overføres til maskinlesbart medium. Gjennom manuell skjema-revisjon og maskinelle kontroller har man søkt å finne feil og rette opp disse. Det er imidlertid klart at ikke alle målings- og bearbeidingsfeil oppdages.

Målefeil kan oppstå på mange måter. De kan skyldes vansker med å huske forhold tilbake i tiden. De kan også skyldes misforståelser av spørsmål. Når det blir spurt om forhold som folk erfaringsmessig finner kompliserte, må en regne med å få en del feilaktige svar. Målefeil kan også oppstå fordi visse spørsmål av enkelte oppfattes som ømtålige. Respondentene kan i slike tilfeller bevisst gi feilaktige svar. De vurderinger som ligger til grunn for svaret kan også bli påvirket av hva respondenten oppfatter som sosialt ønskelig.

TABELLER

SSB OMNIBUS 2 1995 Kjønn	Norge bør gi oppholdstill i samme omfang						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Alle	28.3	28.0	7.1	17.5	18.3	0.9	100.0	1398
MANN	29.9	28.9	5.8	17.0	18.0	0.4	100.0	695
KVINNE	26.6	27.0	8.4	17.9	18.6	1.4	100.0	703

SSB OMNIBUS 2 1995 Kjønn	Innvandr. for lett tilgang til sosialhjelp						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Alle	42.8	22.7	6.2	12.9	8.5	6.9	100.0	1399
MANN	40.9	22.8	5.8	14.8	8.8	6.9	100.0	694
KVINNE	44.7	22.6	6.7	10.9	8.2	7.0	100.0	705

SSB OMNIBUS 2 1995 Kjønn	Innvandr. samme muligh.til arb. som nordmenn						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Alle	56.8	23.2	4.2	8.7	6.7	0.4	100.0	1398
MANN	59.9	21.1	3.9	9.4	5.8	.	100.0	693
KVINNE	53.8	25.2	4.5	8.1	7.5	0.9	100.0	705

SSB OMNIBUS 2 1995 Kjønn	Innvandrere er mer kriminelle enn nordmenn						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Alle	23.1	24.9	10.8	17.7	17.9	5.6	100.0	1397
MANN	26.8	26.0	8.7	17.6	16.0	4.9	100.0	693
KVINNE	19.5	23.9	12.9	17.8	19.7	6.3	100.0	704

SSB OMNIBUS 2 1995 Alder	Norge bør gi oppholdstill i samme omfang						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Alle	28.3	28.0	7.1	17.5	18.3	0.9	100.0	1398
16-24 år	27.7	30.7	10.8	18.7	11.4	0.6	100.0	166
25-44 år	31.0	29.5	4.2	19.8	14.9	0.7	100.0	577
45-66 år	28.5	26.1	8.7	14.8	20.5	1.3	100.0	459
67- år	19.9	25.5	8.7	15.8	29.1	1.0	100.0	196

SSB OMNIBUS 2 1995 Alder	Innvandr. for lett tilgang til sosialhjelp						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Alle	42.8	22.7	6.2	12.9	8.5	6.9	100.0	1399
16-24 år	38.0	28.3	9.0	11.4	7.8	5.4	100.0	166
25-44 år	37.0	24.4	5.5	16.1	9.5	7.4	100.0	578
45-66 år	45.0	21.5	5.9	11.7	8.9	7.0	100.0	460
67- år	59.0	15.4	6.7	7.2	5.1	6.7	100.0	195

SSB OMNIBUS 2 1995 Alder	Innvandr. samme muligh.til arb. som nordmenn						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Alle	56.8	23.2	4.2	8.7	6.7	0.4	100.0	1398
16-24 år	51.2	26.5	3.6	13.3	5.4	.	100.0	166
25-44 år	64.2	21.5	2.9	6.7	4.3	0.3	100.0	578
45-66 år	55.7	22.9	4.8	7.9	8.3	0.4	100.0	458
67- år	42.3	26.0	7.1	12.8	10.7	1.0	100.0	196

SSB OMNIBUS 2 1995 Alder	Innvandrere er mer kriminelle enn nordmenn						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Alle	23.1	24.9	10.8	17.7	17.9	5.6	100.0	1397
16-24 år	19.3	25.3	12.0	22.9	19.3	1.2	100.0	166
25-44 år	20.2	27.2	8.3	19.7	19.9	4.7	100.0	578
45-66 år	25.9	23.7	11.8	16.1	16.6	5.9	100.0	459
67- år	28.4	20.6	14.9	10.8	13.9	11.3	100.0	194

SSB OMNIBUS 2 1995 Utdanning	Norge bør gi oppholdstill i samme omfang						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Alle	28.4	27.7	7.0	17.3	18.6	0.9	100.0	1379
Ungdomskolenivå	19.4	24.2	10.2	15.9	29.3	1.0	100.0	314
Gymnasnivå	25.2	28.6	6.6	19.7	19.0	0.8	100.0	725
Univ./høgskole nivå	44.9	28.3	5.3	13.1	7.8	0.6	100.0	321
Uoppgitt	21.1	42.1	.	21.1	5.3	10.5	100.0	19

SSB OMNIBUS 2 1995 Utdanning	Innvandr. for lett tilgang til sosialhjelp						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Alle	43.1	22.5	6.1	12.8	8.5	7.0	100.0	1380
Ungdomskolenivå	55.6	16.2	7.0	7.3	6.7	7.3	100.0	315
Gymnasnivå	47.2	24.9	5.9	8.6	6.6	6.8	100.0	724
Univ./høgskole nivå	22.1	23.7	5.6	27.7	14.3	6.5	100.0	321
Uoppgitt	35.0	15.0	5.0	15.0	10.0	20.0	100.0	20

SSB OMNIBUS 2 1995 Utdanning	Innvandr. samme muligh.til arb. som nordmenn						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Alle	56.9	23.1	4.3	8.6	6.7	0.4	100.0	1379
Ungdomskolenivå	49.2	21.0	5.7	13.0	10.8	0.3	100.0	315
Gymnasnivå	52.4	25.9	4.7	9.3	7.1	0.7	100.0	723
Univ./høgskole nivå	74.1	18.7	2.2	2.8	2.2	.	100.0	321
Uoppgitt	60.0	30.0	.	10.0	.	.	100.0	20

SSB OMNIBUS 2 1995 Utdanning	Innvandrere er mer kriminelle enn nordmenn						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Alle	23.2	25.0	10.7	17.6	17.9	5.7	100.0	1378
Ungdomskolenivå	25.7	23.8	15.9	13.3	14.6	6.7	100.0	315
Gymnasnivå	24.9	25.7	10.8	17.3	16.0	5.4	100.0	724
Univ./høgskole nivå	17.2	25.4	6.0	22.3	23.8	5.3	100.0	319
Uoppgitt	20.0	15.0	.	20.0	40.0	5.0	100.0	20

SSB OMNIBUS 2 1995 Bostedsstrøk	Norge bør gi oppholdstill i samme omfang						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Alle	28.3	28.0	7.1	17.5	18.3	0.9	100.0	1398
Spredtbygd strøk	27.1	25.4	8.3	16.5	22.2	0.6	100.0	351
Tettb. - 1999 bosatte	25.7	27.1	6.9	21.5	17.4	1.4	100.0	144
Tettb. 2000-19999 bosatte	26.1	30.6	7.4	18.1	17.8	.	100.0	353
Tettb. 20000-99999 bosatte	29.2	26.9	6.2	16.9	18.1	2.7	100.0	260
Tettb. 100000 + bosatte	33.1	29.1	6.5	16.7	13.8	0.7	100.0	275

SSB OMNIBUS 2 1995 Bostedsstrøk	Innvandr. for lett tilgang til sosialhjelp						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Alle	42.8	22.7	6.2	12.9	8.5	6.9	100.0	1399
Spredtbygd strøk	44.7	23.1	7.7	11.7	5.1	7.7	100.0	351
Tettb. - 1999 bosatte	44.8	26.2	7.6	9.7	6.2	5.5	100.0	145
Tettb. 2000-19999 bosatte	46.3	20.2	4.8	12.8	9.4	6.5	100.0	352
Tettb. 20000-99999 bosatte	42.3	22.3	4.6	13.5	10.8	6.5	100.0	260
Tettb. 100000 + bosatte	34.8	24.3	6.9	15.6	10.5	8.0	100.0	276

SSB OMNIBUS 2 1995 Bostedsstrøk	Innvandr. samme muligh.til arb. som nordmenn						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Alle	56.8	23.2	4.2	8.7	6.7	0.4	100.0	1398
Spredtbygd strøk	51.3	21.8	4.6	14.3	7.7	0.3	100.0	349
Tettb. - 1999 bosatte	50.3	23.4	7.6	9.7	7.6	1.4	100.0	145
Tettb. 2000-19999 bosatte	54.1	24.1	4.5	8.8	7.9	0.6	100.0	353
Tettb. 20000-99999 bosatte	63.5	21.2	2.3	5.0	7.7	0.4	100.0	260
Tettb. 100000 + bosatte	64.5	25.7	3.3	4.7	1.8	.	100.0	276

SSB OMNIBUS 2 1995 Bostedsstrøk	Innvandrere er mer kriminelle enn nordmenn						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Alle	23.1	24.9	10.8	17.7	17.9	5.6	100.0	1397
Spredtbygd strøk	20.8	23.9	14.0	18.5	15.7	7.1	100.0	351
Tettb. - 1999 bosatte	20.7	22.8	14.5	16.6	16.6	9.0	100.0	145
Tettb. 2000-19999 bosatte	21.3	26.1	11.4	18.8	16.5	6.0	100.0	352
Tettb. 20000-99999 bosatte	30.8	21.2	7.7	14.2	22.7	3.5	100.0	260
Tettb. 100000 + bosatte	21.9	29.6	6.9	20.1	18.2	3.3	100.0	274

SSB OMNIBUS 2 1995 Landsdel	Norge bør gi oppholdstill i samme omfang						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Alle	28.3	28.0	7.1	17.5	18.3	0.9	100.0	1398
Akershus og Oslo	28.4	31.3	6.9	16.7	15.6	1.1	100.0	275
Østlandet ellers	28.0	28.0	5.0	17.7	20.1	1.2	100.0	418
Agder + Rogaland	25.3	28.3	8.6	16.7	19.2	2.0	100.0	198
Vestlandet	28.3	26.5	9.6	17.4	18.3	.	100.0	230
Sør+Nord-Trøndelag	27.1	28.6	6.4	17.9	20.0	.	100.0	140
Nord-Norge	34.3	22.6	8.0	19.0	15.3	0.7	100.0	137

SSB OMNIBUS 2 1995 Landsdel	Innvandr. for lett tilgang til sosialhjelp						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Alle	42.8	22.7	6.2	12.9	8.5	6.9	100.0	1399
Akershus og Oslo	41.1	24.0	5.5	10.9	10.5	8.0	100.0	275
Østlandet ellers	43.2	23.2	5.5	12.2	8.8	7.2	100.0	419
Agder + Rogaland	46.5	22.7	6.1	13.1	6.1	5.6	100.0	198
Vestlandet	40.0	21.7	9.1	15.2	7.4	6.5	100.0	230
Sør+Nord-Trøndelag	41.4	23.6	6.4	15.0	7.9	5.7	100.0	140
Nord-Norge	46.0	19.0	5.1	12.4	9.5	8.0	100.0	137

SSB OMNIBUS 2 1995 Landsdel	Innvandr. samme muligh.til arb. som nordmenn						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Alle	56.8	23.2	4.2	8.7	6.7	0.4	100.0	1398
Akershus og Oslo	64.9	23.9	4.0	4.0	3.3	.	100.0	276
Østlandet ellers	56.6	20.5	3.8	11.2	7.4	0.5	100.0	419
Agder + Rogaland	54.3	20.8	7.6	8.6	8.6	.	100.0	197
Vestlandet	53.7	27.5	3.5	9.2	5.2	0.9	100.0	229
Sør+Nord-Trøndelag	52.9	29.3	1.4	9.3	7.1	.	100.0	140
Nord-Norge	54.0	19.7	5.1	9.5	10.2	1.5	100.0	137

SSB OMNIBUS 2 1995 Landsdel	Innvandrere er mer kriminelle enn nordmenn						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Alle	23.1	24.9	10.8	17.7	17.9	5.6	100.0	1397
Akershus og Oslo	28.9	26.0	6.6	14.7	19.4	4.4	100.0	273
Østlandet ellers	22.7	27.0	11.9	16.9	16.0	5.5	100.0	419
Agder + Rogaland	26.3	26.3	8.6	15.7	17.7	5.6	100.0	198
Vestlandet	17.0	22.6	13.9	23.0	16.5	7.0	100.0	230
Sør+Nord-Trøndelag	17.1	26.4	11.4	22.9	17.1	5.0	100.0	140
Nord-Norge	24.8	16.8	13.1	14.6	24.1	6.6	100.0	137

SSB OMNIBUS 2 1995 Spmb12 Partireferanse ved stortingsvalg	Norge bør gi oppholdstill. i samme omfang						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Alle	28.3	28.0	7.1	17.5	18.3	0.9	100.0	1398
RV/AKP	:	:	:	:	:	:	100.0	7
NKP	:	:	:	:	:	:	100.0	1
SV	59.5	26.2	2.4	7.1	3.6	1.2	100.0	84
ARBEIDERPARTI	32.1	29.9	6.0	16.7	15.2	0.2	100.0	468
VENSTRE	57.1	17.9	.	10.7	14.3	.	100.0	28
KRF	24.7	40.0	8.2	15.3	10.6	1.2	100.0	85
SENTERPARTIET	23.4	25.0	11.3	14.5	24.2	1.6	100.0	124
HØYRE	23.6	32.7	5.0	23.6	14.5	0.5	100.0	220
FRP	12.5	10.7	5.4	25.0	46.4	.	100.0	56
ANDRE PARTIER	:	:	:	:	:	:	100.0	9
VILLE IKKE STEMME	24.1	25.9	12.1	15.5	22.4	.	100.0	58
HAR IKKE STEMMERETT	24.3	37.8	10.8	16.2	8.1	2.7	100.0	37
Nekter	15.0	17.5	10.0	22.5	32.5	2.5	100.0	40
Vet ikke	16.0	23.8	10.5	19.3	27.6	2.8	100.0	181

SSB OMNIBUS 2 1995 Spmb12 Partireferanse ved stortingsvalg	Innvandr. for lett tilgang til sosialhjelp						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Alle	42.8	22.7	6.2	12.9	8.5	6.9	100.0	1399
RV/AKP	:	:	:	:	:	:	100.0	7
NKP	:	:	:	:	:	:	100.0	1
SV	13.1	25.0	7.1	19.0	31.0	4.8	100.0	84
ARBEIDERPARTI	43.3	20.9	5.5	14.5	8.5	7.2	100.0	469
VENSTRE	25.0	25.0	.	35.7	14.3	.	100.0	28
KRF	38.8	29.4	3.5	11.8	9.4	7.1	100.0	85
SENTERPARTIET	46.0	28.2	11.3	4.8	4.0	5.6	100.0	124
HØYRE	42.3	24.5	5.5	16.8	5.9	5.0	100.0	220
FRP	76.8	16.1	3.6	3.6	.	.	100.0	56
ANDRE PARTIER	:	:	:	:	:	:	100.0	9
VILLE IKKE STEMME	52.6	14.0	10.5	10.5	10.5	1.8	100.0	57
HAR IKKE STEMMERETT	29.7	24.3	18.9	13.5	5.4	8.1	100.0	37
Nekter	46.3	19.5	4.9	7.3	4.9	17.1	100.0	41
Vet ikke	48.6	22.1	5.0	8.8	3.3	12.2	100.0	181

SSB OMNIBUS 2 1995 Spmb12 Partireferanse ved stortingsvalg	Innvandr. samme muligh.til arb. som nordmenn						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Alle	56.8	23.2	4.2	8.7	6.7	0.4	100.0	1398
RV/AKP	:	:	:	:	:	:	100.0	7
NKP	:	:	:	:	:	:	100.0	1
SV	73.8	17.9	.	6.0	2.4	.	100.0	84
ARBEIDERPARTI	57.4	24.3	4.3	6.2	7.5	0.4	100.0	469
VENSTRE	71.4	17.9	.	7.1	3.6	.	100.0	28
KRF	53.6	31.0	2.4	8.3	4.8	.	100.0	84
SENTERPARTIET	53.2	21.0	4.8	12.1	8.9	.	100.0	124
HØYRE	60.5	20.5	3.2	10.9	4.5	0.5	100.0	220
FRP	33.9	26.8	7.1	10.7	21.4	.	100.0	56
ANDRE PARTIER	:	:	:	:	:	:	100.0	9
VILLE IKKE STEMME	53.4	22.4	1.7	17.2	3.4	1.7	100.0	58
HAR IKKE STEMMERETT	54.1	18.9	2.7	16.2	8.1	.	100.0	37
Nekter	46.3	36.6	9.8	2.4	4.9	.	100.0	41
Vet ikke	53.3	23.3	7.2	8.9	6.1	1.1	100.0	180

SSB OMNIBUS 2 1995 Spmb12 Partireferanse ved stortingsvalg	Innvandrere er mer kriminelle enn nordmenn						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Alle	23.1	24.9	10.8	17.7	17.9	5.6	100.0	1397
RV/AKP	:	:	:	:	:	:	100.0	7
NKP	:	:	:	:	:	:	100.0	1
SV	10.7	17.9	11.9	28.6	29.8	1.2	100.0	84
ARBEIDERPARTI	25.4	25.0	7.9	17.5	18.2	6.0	100.0	468
VENSTRE	17.9	21.4	.	21.4	35.7	3.6	100.0	28
KRF	15.3	23.5	4.7	21.2	25.9	9.4	100.0	85
SENTERPARTIET	27.4	23.4	16.9	13.7	13.7	4.8	100.0	124
HØYRE	25.0	32.3	8.2	16.4	15.0	3.2	100.0	220
FRP	53.6	25.0	8.9	8.9	3.6	.	100.0	56
ANDRE PARTIER	:	:	:	:	:	:	100.0	9
VILLE IKKE STEMME	14.0	29.8	14.0	22.8	17.5	1.8	100.0	57
HAR IKKE STEMMERETT	10.8	27.0	16.2	21.6	21.6	2.7	100.0	37
Nekter	17.5	15.0	22.5	17.5	20.0	7.5	100.0	40
Vet ikke	20.4	22.7	18.2	14.9	12.2	11.6	100.0	181

SSB OMNIBUS 2 1995 Er IO religiøs?	Norge bør gi oppholdstill i samme omfang						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Alle	28.4	28.0	7.1	17.3	18.4	0.9	100.0	1389
En religiøs person	27.6	29.1	7.8	15.0	19.4	1.1	100.0	715
Ikke en religiøs person	30.2	26.8	6.0	20.2	16.7	0.2	100.0	570
En overbevist ateist	25.8	28.8	9.1	15.2	21.2	.	100.0	66
Vet ikke	23.7	23.7	5.3	21.1	18.4	7.9	100.0	38

SSB OMNIBUS 2 1995 Er IO religiøs?	Innvandr. for lett tilgang til sosialhjelp						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Alle	42.9	22.6	6.2	12.9	8.6	6.9	100.0	1390
En religiøs person	43.7	21.9	7.4	12.0	8.0	7.0	100.0	716
Ikke en religiøs person	41.1	23.9	4.9	14.2	9.6	6.3	100.0	570
En overbevist ateist	48.5	18.2	3.0	15.2	10.6	4.5	100.0	66
Vet ikke	44.7	23.7	7.9	5.3	.	18.4	100.0	38

SSB OMNIBUS 2 1995 Er IO religiøs?	Innvandr. samme muligh.til arb. som nordmenn						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Alle	57.0	23.0	4.2	8.7	6.6	0.4	100.0	1389
En religiøs person	57.7	22.6	4.1	8.2	6.8	0.6	100.0	716
Ikke en religiøs person	56.6	23.9	3.5	9.8	6.0	0.2	100.0	569
En overbevist ateist	60.6	16.7	4.5	7.6	10.6	.	100.0	66
Vet ikke	44.7	28.9	15.8	2.6	5.3	2.6	100.0	38

SSB OMNIBUS 2 1995 Er IO religiøs?	Innvandrere er mer kriminelle enn nordmenn						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Alle	23.2	25.0	10.8	17.7	17.9	5.5	100.0	1388
En religiøs person	22.7	24.1	12.2	16.5	18.9	5.6	100.0	714
Ikke en religiøs person	24.2	26.0	9.1	20.4	15.8	4.6	100.0	570
En overbevist ateist	25.8	30.3	9.1	10.6	22.7	1.5	100.0	66
Vet ikke	13.2	18.4	13.2	10.5	21.1	23.7	100.0	38

SSB OMNIBUS 2 1995 Spm26 - Er IO religiøs ?		Norge bør gi oppholdstill i samme omfang					I alt	Tallet på personer som svarte	
		Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig			Vet ikke
Alle	IOs aldersgruppe	28.4	28.0	7.1	17.3	18.4	0.9	100.0	1389
	16-24 år								
	En religiøs person	23.9	32.8	16.4	16.4	9.0	1.5	100.0	67
	Ikke en religiøs person	29.6	30.9	8.6	21.0	9.9	.	100.0	81
	En overbevist ateist	33.3	11.1	.	11.1	44.4	.	100.0	9
	Vet ikke	37.5	37.5	.	12.5	12.5	.	100.0	8
25-44 år	En religiøs person	32.3	31.9	3.1	17.5	14.4	0.8	100.0	257
	Ikke en religiøs person	32.3	26.2	3.8	21.7	15.6	0.4	100.0	263
	En overbevist ateist	20.6	35.3	8.8	14.7	20.6	.	100.0	34
	Vet ikke	22.2	27.8	11.1	27.8	5.6	5.6	100.0	18
45-66 år	En religiøs person	26.9	28.0	10.1	12.3	20.9	1.9	100.0	268
	Ikke en religiøs person	30.9	24.8	7.3	17.6	19.4	.	100.0	165
	En overbevist ateist	35.3	23.5	5.9	23.5	11.8	.	100.0	17
	Vet ikke	25.0	.	.	12.5	50.0	12.5	100.0	8
67- år	En religiøs person	21.1	23.6	8.1	14.6	32.5	.	100.0	123
	Ikke en religiøs person	19.7	29.5	8.2	19.7	23.0	.	100.0	61
	En overbevist ateist	16.7	33.3	33.3	.	16.7	.	100.0	6
	Vet ikke	.	25.0	.	25.0	25.0	25.0	100.0	4

SSB OMNIBUS 2 1995 Spm26 - Er IO religiøs ?		Innvandr. for lett tilgang til sosialhjelp					I alt	Tallet på personer som svarte	
		Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig			Vet ikke
Alle	IOs aldersgruppe	42.9	22.6	6.2	12.9	8.6	6.9	100.0	1390
	16-24 år								
	En religiøs person	40.3	25.4	10.4	10.4	6.0	7.5	100.0	67
	Ikke en religiøs person	32.1	29.6	7.4	14.8	11.1	4.9	100.0	81
	En overbevist ateist	66.7	22.2	11.1	.	.	.	100.0	9
	Vet ikke	37.5	50.0	12.5	.	.	.	100.0	8
25-44 år	En religiøs person	34.9	26.7	8.5	15.5	8.1	6.2	100.0	258
	Ikke en religiøs person	38.4	22.8	3.4	16.3	11.4	7.6	100.0	263
	En overbevist ateist	41.2	17.6	.	20.6	11.8	8.8	100.0	34
	Vet ikke	44.4	22.2	.	11.1	.	22.2	100.0	18
45-66 år	En religiøs person	45.4	19.7	5.9	11.5	10.0	7.4	100.0	269
	Ikke en religiøs person	43.6	25.5	6.1	12.7	6.7	5.5	100.0	165
	En overbevist ateist	52.9	11.8	5.9	11.8	17.6	.	100.0	17
	Vet ikke	50.0	12.5	.	.	.	37.5	100.0	8
67- år	En religiøs person	60.7	14.8	6.6	6.6	4.1	7.4	100.0	122
	Ikke en religiøs person	57.4	16.4	4.9	8.2	8.2	4.9	100.0	61
	En overbevist ateist	50.0	33.3	.	16.7	.	.	100.0	6
	Vet ikke	50.0	.	50.0	.	.	.	100.0	4

SSB OMNIBUS 2 1995 Spm26 - Er IO religiøs ?		Innvandr. samme muligh.til arb. som nordmenn					I alt	Tallet på personer som svarte	
		Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig			Vet ikke
Alle IOs aldersgruppe 16-24 år		57.0	23.0	4.2	8.7	6.6	0.4	100.0	1389
	En religiøs person	52.2	20.9	4.5	16.4	6.0	.	100.0	67
	Ikke en religiøs person	54.3	28.4	2.5	12.3	2.5	.	100.0	81
	En overbevist ateist	33.3	33.3	.	11.1	22.2	.	100.0	9
	Vet ikke	37.5	50.0	.	.	12.5	.	100.0	8
25-44 år	En religiøs person	65.1	21.7	2.7	5.4	4.7	0.4	100.0	258
	Ikke en religiøs person	64.3	22.4	1.9	7.6	3.8	.	100.0	263
	En overbevist ateist	70.6	5.9	5.9	8.8	8.8	.	100.0	34
	Vet ikke	50.0	22.2	16.7	5.6	.	5.6	100.0	18
45-66 år	En religiøs person	57.8	22.0	4.5	7.5	7.8	0.4	100.0	268
	Ikke en religiøs person	53.0	23.2	4.9	9.8	8.5	0.6	100.0	164
	En overbevist ateist	52.9	29.4	5.9	.	11.8	.	100.0	17
	Vet ikke	50.0	25.0	12.5	.	12.5	.	100.0	8
67- år	En religiøs person	44.7	26.8	5.7	11.4	9.8	1.6	100.0	123
	Ikke en religiøs person	36.1	26.2	8.2	16.4	13.1	.	100.0	61
	En overbevist ateist	66.7	16.7	.	16.7	.	.	100.0	6
	Vet ikke	25.0	25.0	50.0	.	.	.	100.0	4

SSB OMNIBUS 2 1995 Spm26 - Er IO religiøs ?		Innvandrere er mer kriminelle enn nordmenn					I alt	Tallet på personer som svarte	
		Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig			Vet ikke
Alle IOs aldersgruppe 16-24 år		23.2	25.0	10.8	17.7	17.9	5.5	100.0	1388
	En religiøs person	16.4	26.9	16.4	22.4	16.4	1.5	100.0	67
	Ikke en religiøs person	22.2	24.7	11.1	22.2	18.5	1.2	100.0	81
	En overbevist ateist	33.3	11.1	.	33.3	22.2	.	100.0	9
	Vet ikke	.	25.0	.	25.0	50.0	.	100.0	8
25-44 år	En religiøs person	19.4	28.7	8.9	18.2	21.3	3.5	100.0	258
	Ikke en religiøs person	20.2	26.2	6.8	23.2	18.6	4.9	100.0	263
	En overbevist ateist	32.4	26.5	5.9	8.8	23.5	2.9	100.0	34
	Vet ikke	11.1	27.8	22.2	5.6	11.1	22.2	100.0	18
45-66 år	En religiøs person	25.4	20.9	11.9	15.7	19.0	7.1	100.0	268
	Ikke en religiøs person	27.9	27.9	10.9	18.2	11.5	3.6	100.0	165
	En overbevist ateist	11.8	41.2	17.6	5.9	23.5	.	100.0	17
	Vet ikke	37.5	.	12.5	12.5	12.5	25.0	100.0	8
67- år	En religiøs person	27.3	19.8	17.4	11.6	14.9	9.1	100.0	121
	Ikke en religiøs person	34.4	21.3	11.5	11.5	11.5	9.8	100.0	61
	En overbevist ateist	16.7	50.0	16.7	.	16.7	.	100.0	6
	Vet ikke	25.0	75.0	100.0	4

Statistisk sentralbyrå

Oslo
Postboks 8131 Dep.
0033 Oslo

Telefon: 22 86 45 00
Telefaks: 22 86 49 73

Kongsvinger
Postboks 1260
2201 Kongsvinger

Telefon: 62 88 50 00
Telefaks: 62 88 50 30

ISSN 0806-3745

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway